

Državni proraèun oèima Državne revizije

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2014/7/2 14:23:14

NASTAVAK ZASJEDANJA 13. SJEDNICE HRVATSKOGA SABORA
ODRŽANE 2. SRPNJA 2014.

Objedinjena rasprava:

1. A) Prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proraèuna Republike Hrvatske za 2013.godinu,
B) Prijedlog godišnjeg izvještaja o primjeni fiskalnih pravila za 2013.godinu,
2. Izvješæe Državnog ureda za reviziju o obavljenoj reviziji godišnjih izvještaja o izvršenju državnog proraèuna RH za 2013.godinu.

DRAGUTIN LESAR:

Poštovane kolegice i kolege, ministre.

Raspravljajuæi Izvješæe o izvršenju proraèuna je rasprava o statistici, kako je izvršeno ono što je bilo planirano i zbog toga æu svoju raspravu zapoèeti samo sa dva kratka osvrtã na izvršenje državnog proraèuna i to ne nužno zbog kritike nego što bi rekao kolega Jurjeviæ, upozorenja. Prihodi s naslova poreza na dodatnu vrijednost u 2013. su manji nego 2012. Oni su manji i od planiranog u samom državnom proraèunu za 2,7%, to je oko milijarda kuna, a kada u proraèunu nedostaje milijarda ili je neèega manje, ministar financija zna da tada poèinje blagi propuh u državnim financijama. Pozitivni efekti ukidanja nulte stope PDV-a koji su se oèekivali nisu izvršeni, dakle to njih nije došlo. Druga velika stavka poreznih prihoda su posebni porezi i trošarine. 2013. naplaæeno je 11,6 milijardi tog naslova, 2012. 11,2 milijarde.

Ovaj rast od 400 milijuna kuna zabilježen je rast naslova poreza na energiju, ali ne zbog poveæane potrošnje energije nego poveæanje cijene energenata jer da je došlo do poveæane potrošnje energije to bi znaèilo da je bio poèeo i poèetak gospodarskog rasta razvoja proizvodnje. I druga stavka je oporezivanje duhana i duhanskih proizvoda koja je ostvarena sa 3,6 milijardi za 300 milijuna manje nego godinu dana prije, što samo znaèi da je u Hrvatskoj sve više onih koji su svoje popušili ili su na tom dobrom tragu.

Od ukupno 62,7 milijardi poreznih prihoda, porez na dodanu vrijednost, posebni porezi i trošarine su 51,8 ili 82,6%, a jedan, drugi i treæi porez i njegovo kretanje u naplati je direktna posljedica stanja osobne potrošnje, investiranja i društvene potrošnje u cjelini. A ovi podaci pokazuju da Hrvatskoj i dalje pada osobna potrošnja, pada kupovna moæ prosjeènih zarada i raste siromaštvo. To sam rekao zbog toga što zabluda u tome da æe se rigoroznim mjerama štednje i pritiskom na osobnu potrošnju oporaviti gospodarstvo. I nigdje druge više u EU nitko ne robuje tom modelu kao i sretan sam da i onih famoznih 3% deficita državnog proraèuna poèelo njegovo propitivanje i kritiziranje ne samo od nas u Hrvatskom saboru nego recimo i premijera Republike Italije Renzija koji takoðer smatra da tih 3% i brutalne mjere štednje ne mogu oporaviti nijednu èlanicu EU.

Druga stavka, rashodovna pozicija subvencije. 5,5 milijardi kuna u prošloj godini je dato za subvencije od èega 1,4 milijarde javnom sektoru, a 4,1 milijarda privatnom sektoru. Oko tih subvencija u Hrvatskom saboru veliki je broj prijepora, svaða koliko æe one biti, što æe se subvencionirati, s koliko subvencija, kada æe biti isplaæivanje i u tome je najèešæe bio prijepor i

najveće nezadovoljstvo različitih interesnih skupina. Međutim ono što nikada nismo napravili, nikada nismo dobili, o čemu nikad nismo raspravljali je sljedeće, koji su učinci tih subvencija na hrvatsko gospodarstvo, poljoprivredu i poduzetništvo? 5,5 milijardi kuna javnog novca se daje 1,4 u javni, 4,1 milijarda u privatni sektor i koji su učinci? Koliko je povećana proizvodnja zbog utjecaja subvencija, a povećanje proizvodnje jedan ako ne i prvi cilj subvencije. Drugo, koliko je modernizirana ili tehnološki unaprijeđena proizvodnja, to je obično drugi ... subvencija i treće koliko su smanjene cijene usluga i proizvoda koje su subvencionirane? To je treći cilj subvencija.

I umjesto da raspravljamo i dobijemo jednu analizu učinaka pozitivnih ili negativnih ili nultih efekata na subvencije, svake godine čemo se prilikom donošenja proračuna svađati da li je dovoljno, tko će sve dobivati i kada će biti isplaćene. Ja želim, a vjerujem da bi i ministar financija bio sretan kada bi ovih 5,5 milijarde netko pretvorio u jednu analizu i rekao da to se isplati jer imamo takve i takve, te i te efekte u gospodarstvu.

Raspravljamo ne samo o izvršenju proračuna nego i nalazu Državne revizije o izvršenju proračuna. državna revizija je dala uvjetno mišljenje, to je prolazna ocjena, ali s opomenom, kartonom.

Koji su razlozi uvjetnog mišljenja odnosno što Državna revizija zamjera? Veliki dio preporuka i naloga datih 2012. nisu izvršene.

Nadalje, podaci u glavnoj knjizi državnog proračuna na temelju kojeg se sastavljaju propisani financijski izvještaji, te izvještaji o izvršenju državnog proračuna nisu potpuni jer nisu iskazani podaci o potraživanjima za vrijednosno značajne prihode državnog proračuna, porezi, doprinosi, posebni porezi te podaci o vrijednosti državne imovine. Također pojedina potraživanja za poreze i druga javna davanja primjenom odredbi pojedinih zakona i drugih propisa su otpisana, reprogramirana, naplaćena u nekretninama, udjelima, dionicama ili prebojem međusobnih potraživanja što također nije evidentirano u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, a imale su utjecaj na prihode i rashode i imovinu državnog proračuna.

To nije sve. U Godišnjem izvještaju o izvršenju državnog proračuna RH za 2013. manjak prihoda opće države nije točno iskazan jer proračunski i izvanproračunski korisnici u priznavanju prihoda i rashoda primjenjuju različita računovodstvena načela. Kada će biti otklonjeni ovi razlozi da svi korisnici i izvanproračunski korisnici koriste različita načela?

Dalje, pojedina područja su nedovoljno jasno ili nedostatno normativno regulirana. Ima još, vrijednost novih financijskih jamstava je viša od iznosa propisanog odredbom članka 31. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna RH za 2013.

I na kraju, osim za namjene propisane zakonima sredstvima proračunske zalihe financirani su rashodi koji su se mogli predvidjeti ili se kontinuirano provode stoga su mogli biti i planirane. To piše u nalazu Ureda državne revizije.

Dobro, dogodilo se. Osim očitovanja Ministarstva financija na pojedine točke nalaza mišljenja Državne revizije Vlada na ovaj dokument nije dala svoje mišljenje.

I ako sada ove zamjerke promatramo samo u kontekstu nadležnosti, ovlasti Ministarstva financija a ja bih doista volio znati i čuti mišljenje Vlada kada, kojim mjerama i načinima će se otkloniti razlozi koji su doveli do ovih zamjerki državne revizije. Ili čemo prihvaćajući i ovaj dokument, izvještaj državne revizije konstatirati da Vlada u cjelini nije poštivala ne samo državni proračun nego i prateće zakone. Jer kada Sabor taj izvještaj usvoji on usvaja i ove navode kao i naloge i preporuke koje je državna revizija dala za 2013.

To smo napravili i za 2012. državna revizija konstatira da najvažnije naloge nadležni nisu proveli. Vlada se ne očituje o tome, nema očitovanja, nema mišljenje Vlade. Jer to znači da Vlada ignorira nalaz državne revizije? Jel to znači da usvajanjem toga nalaza zapravo usvajamo ocjenu da Vlada nije dobro postupala u izvršavanju? Ali meni je daleko bitnije i ovo kada i kako će se otkloniti nedostaci na koje upozorava državna revizija. I ne mora biti nitko kažnjen ako je takva politička odluka. Ali doista jeste važno da Sabor dobije odgovor na ovih 6 primjedaba, nalaza, ozbiljnih upozorenja državne revizije, počeli smo pripremati, radimo, doći će na dnevni red, otkloniti čemo,

riješiti æemo, to je suština onoga što sam oèekivao. Međutim, osim samog proraèuna u svojem izvještaju državna revizija se pozabavila i poglavljem ili podruèjem državne imovine i to je dobro i zahvaljujem joj na tome. I samo podsjeæam da se radi o vrijednosti koja je kada smo raspravljali o strategiji upravljanja državnom imovinom bila procijenjena ili se govorilo da je to vrijednost veæa od 30 milijardi eura. Dakle u vrijednosnom smislu to je puno više nego jedan godišnji proraèun.

Sabor je nakon dužih poroðajnih muka usvojio i Strategiju upravljanja državnom imovinom i zakon. I jedna od važnih stvari iz ta dva dokumenta je Registar državne imovine. On se pojavio, on je objavljen, doduše i taj dokumenat, odnosno taj registar je kasnio u odnosu na propisane rokove. Bilo je zanimljivo vidjeti kada na dan objave tog registra resorni ministar se hvalio da je to konaèno napravljeno ali se nije isprièao zbog kašnjenja a pristojno se isprièati kada netko nešto ne napravi u roku.

Što državna revizija piše o Registru državne imovine? Prema podacima iz registra, ožujak 2014. broj upisanih jedinica koje se odnose na nekretnine je 384 tisuæe, broj trgovaèkih društva koje ima država imatelj dionica 460 a broj upisanih trgovaèkih društva u kojima država ima udjele je 240. Uvidom u registar utvrðeno je da su podaci nepotpuni, posebno oni koji se odnose na nekretnine. U pojedinim sluèajevima nedostaju podaci o nazivu korisnika nekretnine i površini a podaci u vrijednosti nekretnina uglavnom se ne navode. Podaci nisu ažurirani jer su pojedini obveznici dostavili podatke sa stanjem 2012. godine.

Znaèajni je novac utrošen na uspostavu Registra državne imovine i traži i znaèajne ljudske resurse. I ako ni nakon godinu dana nismo u stanju da on odgovara po sadržaju propisanim u zakonu i nitko nikome zbog toga ne postavlja pitanje zašto nije dobro.

Ima još.U pojedinim sluèajevima Sporazumi o podjeli imovine između proraèunskih korisnika se ne zakljuèuju pravodobno ili se ne primjenjuju dosljedno u dijelu koji se odnosi na evidentiranje u poslovnim knjigama. Dakle radi se o korisnicima državne imovine u tijelima državne vlasti. U pojedinim sluèajevima imovina se evidentira kod jednog proraèunskog korisnika a koristi je drugi proraèunski korisnik. I završavam sljedeæim. Registar državne imovine kao projekt èija je uspostava između ostalog trebala ponuditi je rješenje vezano uz evidentiranje državne imovine u glavnoj knjizi i financijskim izvještajima državnog proraèuna ne provodi se na zadovoljavajuæi naèin. Obaveznici koji dostavljaju podatke u registar nisu informirani o obavezi dostave svih potrebnih podataka o državnoj imovini koju upotrebljavaju a koji su potrebni za unos u izvještaj, sustav državnog proraèuna. Dakle nisu obaviješteni o svim podacima koje moraju dostavljati a koji se moraju unositi u Registar državne imovine. I nikome ništa, nitko nije kriv. Hoæe li se to otkloniti i kada? Takvi odgovori omoguæavaju ono što se priziva dogovor.

I vladajuæe molim da ovu moju raspravu ne doživljavaju a priori kao kritiku nego upozorenje. I dobro je da smo donijeli Zakon o upravljanju državnom imovinom i strategiju i Registar državne imovine, ali nije dobro da dio državnih službi prema tome se odnosi aljkavo.

I završavam svoju raspravu, u Registru državne imovine su nekretnine, dionice i udjeli države u trgovaèkim društvima, a strategija i zakon su predvidjeli da u Registru državne imovine bude toèno 35 javnih oblika državne imovine. Imamo samo tri. Neæete moæi pamtit da ih sve èitam, ali primjerice u Registru državne imovine još uvijek nemamo imovinu oduzetu, protuzakonito steèenu kaznenim djelima. Još uvijek je nemamo i još uvijek nemamo vrijednost i popis elektronièke komunikacijske infrastrukture i drugo povezanu opremu s njom, a jako važna èinjenica o mogućnosti stavljanja ... u funkciju. Nemamo ni patente ustupljene Republici Hrvatskoj, nemamo ni imovinu i sukcesije od bivše države, naroèito u inozemstvu. I sad dalje nabranje bi bilo besmisleno, izdvojio sam one za koje znam da podaci postoje, a nisu unijeti jer ih netko nije nekome dostavio.

I zbog toga izražavam žaljenje što Vlada na ovo izvješæe Državne revizije nije dala svoje mišljenje ne da se posipa pepelom i prizna krivnju nego da kaže, da odgovori na dileme kada, tko, u kojim rokovima i na koji naèin æe otkloniti razloge zbog kojih Državna revizija upozorava da pitanje gospodarenja državnom imovinom ne možemo promatrati odvojeno od državnog proraèuna jer se to

također iskazuje. Vjerujem da æe dio odgovora moæi dati ministar financija, ja bih volio ako je to moguæe. Ako ne, prije ili kasnije moŹda æe se netko ipak udostojiti dat odgovor i na ta pitanja.